

Research Article

โครงการวิจัยเรื่องการพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

THE DEVELOPMENT OF ENVIRONMENTAL FRIENDLY WREATH PROTOTYPES BY COMMUNITY PARTICIPATION

รุจิราภา งามสระคู

Rujirapha Ngamsakoo

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย
Department of Architecture, Faculty of Industrial Technology, Phranakhon Rajabhat University, Bangkok, Thailand

n.rujirapa@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์เพื่อออกแบบและพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์พวงหรีดจากเศษวัสดุเหลือใช้ เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์พวงหรีดจากเศษวัสดุเหลือใช้ แก่นักศึกษาและชุมชนและเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเสริมสร้างศักยภาพของชุมชน

ผู้วิจัยจึงใช้หลักการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ เป็นเครื่องมือสำคัญในการออกแบบเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมด้วยการสร้างต้นแบบพวงหรีดแนวคิดใหม่จำนวน 4 แบบ โดยนำวัสดุเหลือใช้หลายชนิด เช่น ซองกาแฟ เศษกระดาษ ขวดน้ำพลาสติก มาออกแบบร่วมกับชุมชนจากนั้นได้ถ่ายทอดความรู้แก่สมาชิกเครือข่ายชุมชนเพื่อให้สามารถประดิษฐ์พวงหรีดแนวคิดใหม่ไว้ใช้งานพิธีเพื่อจำหน่ายสร้างรายได้และเพื่อแก้ปัญหาขยะในชุมชนด้วยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ กลุ่มตัวอย่างเครือข่ายชุมชนที่เข้าร่วมโครงการประกอบด้วย ชุมชนไปรษณีย์รามอินทรา 65 เขตบางเขน ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร และชุมชนบ้านฟ้ารังสิต จังหวัดปทุมธานี

ผลการวิจัยพบว่า ต้นแบบพวงหรีดทั้ง 4 แบบ เกิดจากกระบวนการแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่มขึ้น เป็นพวงหรีดแนวคิดใหม่ที่มีความสวยงาม มีการใช้สีที่เป็นธรรมชาติ ทรงคุณค่าทางความงามอย่างสมบูรณ์ที่สำคัญคือได้กระตุ้นจิตสำนึกด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชุมชน ซึ่งได้ร่วมกันตั้งชื่อพวงหรีดว่า “พวงหรีดรักษ์โลก” เพื่อแสดงสัญลักษณ์ว่าเป็นทางเลือกใหม่

สำหรับผู้รักโลก ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม พบว่า
ด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ ด้านการออกแบบด้านราคา และด้านประโยชน์ใช้สอย ผู้บริโภค
มีความพึงพอใจโดยภาพรวมในทุกด้านในระดับมาก

คำสำคัญ: พวงหรีดแนวคิดใหม่ พวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมของชุมชน

ABSTRACT

The Development of Environmental Friendly Wreath Prototypes by Community Participation is a cooperative action research. The objective to Design and Develop prototype of wreaths from wasted materials and convey the knowledge of the development of wreath products from waste materials to students and communities. And study consumer's satisfaction in designing and developing a wreath prototype for the environment by Community Participation. To bring local wisdom and culture to add value to creative products in the community for environmental conservation and community empowerment.

The Principles of Composition is an important tool in the design of eco-friendly products by creating four new wreath prototypes. By using waste material such as coffee packs, pieces of paper, plastic bottles to make a wreath to design with the community. And transfer the knowledge to members of the community network to given an idea for community to invent new conceptual wreaths for the ceremony to sell for incomes, and to solve the garbage problem in the communities by recycling. There were 4 communities participating in this project; Praisanee Ram-Intra 65 Community of Bang Khen District in Bangkok, Dow Thong Community of Don Muang District in Bangkok, Patcharapa Community of Lak Si District in Bangkok, and Ban Fah Rangsit Community in Pathumthani Province.

The research found that 4 prototypes of wreaths are derived from the process of converting waste into new products of higher quality and value And beautiful new concept wreath Natural colors are used. Aesthetic value completely. The important thing is to stimulate the consciousness of environmental conservation of the community. Which together named the wreath. "Wreath to save the Earth" to represent the symbol as a new choice for conservator. The results of the survey on the satisfaction of the wreath prototype products for the environment showed that the use of waste materials to exploit. Price Design And useful side Consumers are satisfied in all aspects at all levels.

Keywords: new concept wreath, environmental friendly wreath, community participation

บทนำ

การนำพวงหรีดไปแสดงความไว้อาลัยแด่ผู้ล่วงลับเป็นธรรมเนียมที่มีผู้นิยมปฏิบัติกันมาก แท้จริงแล้วพวงหรีดเป็นวัฒนธรรมตะวันตกที่ไทยรับมาใช้ร่วมกับขนบธรรมเนียมอื่น ที่สำคัญได้แก่ การนุ่งขาว นุ่งดำ การโกนผม นางร้องไห้ และการจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ ต่อมาธรรมเนียมบางอย่างถูกยกเลิกแต่ความนิยมใช้พวงหรีดกลับเพิ่มขึ้นจนเสมือนเป็นสัญลักษณ์ในการไว้อาลัยแด่ผู้วายชนม์และเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าภาพงานศพด้วย พวงหรีดแบ่งเป็น 2 ประเภทตามวิธีการประดิษฐ์ ประเภทที่ 1 พวงหรีดแนวคิดเดิม คือ พวงหรีดที่ตกแต่งด้วยดอกไม้สด และดอกไม้ประดิษฐ์ตามแบบดั้งเดิม พวงหรีดประเภทนี้ได้รับความนิยมมากแต่ใช้ประโยชน์ในช่วงสั้นแล้วทิ้งเป็นขยะที่ต้องกำจัด ประเภทที่ 2 พวงหรีดแนวคิดใหม่ คือ พวงหรีดที่ตกแต่งด้วยดอกไม้ประดิษฐ์จากวัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แบ่งตามวัสดุได้ 2 รูปแบบ รูปแบบแรก เป็นพวงหรีดที่ประดิษฐ์จากวัสดุมีประโยชน์ระยะยาว เช่น ผ้าห่ม หนังสือ ซ้อมล้อม รูปแบบที่สอง เป็นพวงหรีดที่ประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ นับเป็นพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม เช่น ขงกาแฟ ขวดน้ำพลาสติก กระดาษหนังสือพิมพ์ แกนกระดาษชำระ ซึ่งจะช่วยลดขยะจากการดำเนินชีวิตประจำวันและสร้างรายได้แก่ผู้ผลิตพวงหรีด ผู้วิจัยและนักศึกษาจึงออกแบบและพัฒนาต้นแบบพวงหรีดแนวคิดใหม่จากวัสดุเหลือใช้โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน สอดคล้องกับแนวคิดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 เรื่องการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นไปสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์เพื่อ

อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและสร้างรายได้เพิ่มแก่ชุมชน การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) มีกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมเป็นเครือข่ายงานวิจัยจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนไปรษณีย์รามอินทรา 65 ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ และชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ชุมชนบ้านฟ้ารังสิต

ต้นแบบพวงหรีดมีจำนวน 4 แบบ ทุกแบบใช้วัสดุเหลือใช้ในการประดิษฐ์ แล้วนำต้นแบบไปให้เครือข่ายชุมชนร่วมกันพิจารณาเพื่อปรับแก้จนเป็นที่พอใจ และได้ร่วมกันตั้งชื่อพวงหรีดว่า “พวงหรีดรักษ์โลก” จะได้แสดงเอกลักษณ์ว่าเป็นพวงหรีดทางเลือกใหม่สำหรับผู้รักษ์โลก ที่สำคัญเป็นการสร้างค่านิยมใหม่ในชุมชนที่จะไม่สร้างขยะเพิ่มและหมุนเวียนนำขยะมาใช้ใหม่ จากนั้นผู้วิจัยและนักศึกษาได้ถ่ายทอดวิธีทำพวงหรีดแก่ชุมชน หลังการอบรมชุมชนได้นำความรู้ในการทำพวงหรีดไปขยายต่อและมีความเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติที่มีต่อขยะ เช่น ชุมชนบ้านฟ้ารังสิตได้นำความรู้ไปเผยแพร่ต่อเยาวชน ชุมชนไปรษณีย์รามอินทรา 65 ได้นำพวงหรีดไปร่วมพิธีศพเป็นการประหยัดเงินและประชาสัมพันธ์ให้ผู้มาร่วมงานได้เห็นพวงหรีดแนวคิดใหม่ ชุมชนดาวทองได้ติดต่อร้านจำหน่ายพวงหรีดเพื่อนำพวงหรีดไปฝากขาย ความเปลี่ยนแปลงที่เห็นชัดเจนในทุกชุมชนคือ การให้ความสำคัญต่อการคัดแยกขยะเพื่อนำกลับมาใช้อีกครั้งแทนการทิ้ง ดังนั้นการให้ความรู้แก่ชุมชนจึงได้ประโยชน์ในการกระตุ้นจิตสำนึกด้านอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเป็นแนวทางหนึ่งในการสร้างรายได้เพิ่ม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อออกแบบและพัฒนาต้นแบบผลิตภัณฑ์พวงหรีดจากเศษวัสดุเหลือใช้
2. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ทางด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์พวงหรีดจากเศษวัสดุเหลือใช้แก่ ชุมชน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคในการออกแบบและพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ประโยชน์ที่รับจากการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้เรื่องประวัติความเป็นมาและพัฒนาการของพวงหรีด
2. ได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์พวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม จำนวน 4 แบบ
3. ได้ถ่ายทอดองค์ความรู้เรื่องต้นแบบ

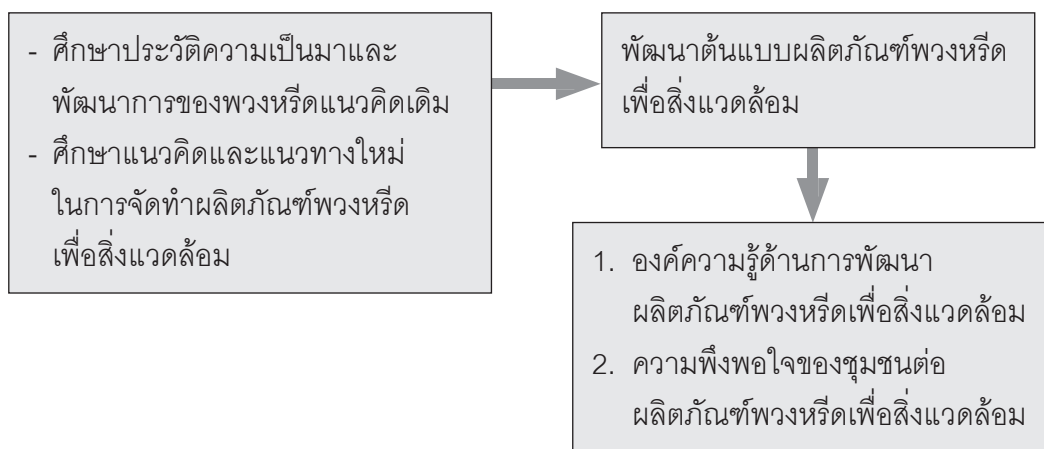
ผลิตภัณฑ์พวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 แบบ แก่ชุมชนให้สามารถผลิตพวงหรีดได้ และนำความรู้ไปต่อยอดด้วยการเผยแพร่ต่อ

4. ได้กระตุ้นจิตสำนึกของชุมชนในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและเห็นคุณค่าของการนำขยะหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่

ขอบเขตของการวิจัย

1. วัสดุสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นเศษวัสดุใช้แล้ว
2. กำหนดรูปแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 รูปแบบ
3. ชุมชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการวิจัย มีจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ชุมชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนไปรษณีย์รามอินทรา 65 ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ และชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ชุมชนบ้านฟ้ารังสิต

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research: PAR) เพื่อการออกแบบและพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้วิจัยจึงสำรวจข้อมูลพื้นฐานของแหล่งข้อมูล ติดต่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งนัดหมายวันเวลาในการเก็บข้อมูล

2. สัมภาษณ์สมาชิกชุมชนเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องวัสดุเหลือใช้และสำรวจวัสดุเหลือใช้ตามบ้านสมาชิกชุมชน ศึกษาความต้องการของชุมชน ด้านรูปแบบ ประโยชน์การใช้สอย ความคุ้มค่า ผู้ร่วมเข้าสนทนาคือ สมาชิกชุมชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 ชุมชน ประกอบด้วยชุมชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนโปรชนีย์รามอินทรา 65 (จำนวน 30 คน) ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง (จำนวน 15 คน) ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ (จำนวน 10 คน) และชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ชุมชนบ้านฟ้ารังสิต (จำนวน 25 คน)

3. นำข้อมูลพื้นฐานสร้างแนวคิดและกำหนดรูปแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม ผู้วิจัยและนักศึกษาสภาวิชาชีพสถาปัตยกรรมศาสตร์ได้ออกแบบและทำต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 7 แบบ โดยทฤษฎีการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ (principles of composition) ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่สมาชิกชุมชนไม่สามารถจินตนาการภาพพวงหรีดที่เสร็จสมบูรณ์จึงปรับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย จากนั้นนำต้นแบบพวงหรีดไปเป็นหัวข้อสนทนาในการจัดสนทนากลุ่ม

4. จัดสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยนำต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมไปเป็นหัวข้อสนทนากลุ่ม ผู้เข้าร่วมสนทนาคือ สมาชิกชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อม ผู้ใช้บริการพวงหรีด

ในเรื่องรูปแบบพวงหรีด ความเหมาะสมของวัสดุที่นำมาใช้ การเข้ากับยุคสมัยในเรื่อง สีชนิดของดอกไม้วิธีการตกแต่ง ความยากง่ายของวิธีการประดิษฐ์ ความเหมาะสมของราคา ช่องทางการตลาดของพวงหรีด

5. นำพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมเข้ารับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญทั้งสามด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบ ด้านงานประดิษฐ์และด้านสิ่งแวดล้อม ในประเด็นเรื่องความเหมาะสมของการเลือกใช้วัสดุที่นำมาประดิษฐ์ดอกไม้เพื่อประดับบนโครงของพวงหรีด ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามด้านเห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะนำมาเป็นต้นแบบจากนั้นผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญได้ร่วมกันคัดเลือกต้นแบบพวงหรีดจำนวน 4 แบบ

6. นำองค์ความรู้เรื่องการออกแบบและพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 แบบที่ผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ถ่ายทอดแก่เครือข่ายชุมชนด้วยการจัดอบรมให้ความรู้

7. ประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคด้วยแบบสอบถาม 4 ด้าน คือ ด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์ด้านการออกแบบ ด้านราคา ด้านประโยชน์ใช้สอย

8. ดำเนินการยื่นจดอนุสิทธิบัตรการประดิษฐ์เป็นอนุสิทธิบัตรด้านการออกแบบพวงหรีดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยองค์ความรู้เรื่องประวัติและการพัฒนารูปแบบพวงหรีดจากอดีตถึงปัจจุบัน “พวงหรีด” เป็นวัฒนธรรมการไว้อาลัยแก่ผู้ล่วงลับที่ไทยรับแบบอย่างจากชาติตะวันตกและได้รับความนิยมอย่างมากในสังคมไทย นอกเหนือจากพวงหรีดแล้ว คนไทยมีธรรมเนียมปฏิบัติในการไว้อาลัยและไว้อาลัยในรูปแบบอื่นด้วยที่สำคัญได้แก่การโกนผม การร้องไห้หน้าศพหรือนางร้องไห้ การนุ่งขาว นุ่งดำ การจัดทำหนังสืออนุสรณ์งานศพ ในจำนวนนี้เป็นธรรมเนียมสืบทอดแต่โบราณ คือการโกนผม นางร้องไห้ และการนุ่งขาว ส่วนหนังสืออนุสรณ์งานศพสันนิษฐานว่าชนชั้นสูงของไทยริเริ่มจัดทำขึ้นในช่วงรัชกาลที่ 4 – 5 และในช่วงเวลาเดียวกันชนชั้นสูงได้รับธรรมเนียมการนุ่งดำ อเนก นาวิกมูล (Nawigamune, 2016) กล่าวว่า การใช้พวงหรีดซึ่งเป็นวัฒนธรรมตะวันตกได้เข้ามาด้วยเมื่อกาลเวลาผ่านไปการไว้อาลัยตามธรรมเนียมเดิมได้รับความนิยมลดลง ประกอบกับทางวังหลวงได้ประกาศยกเลิกธรรมเนียมการโกนผม และนางร้องไห้ ที่เคยกำหนดให้มีในงานพระศพ ส่วนการนุ่งขาว รัฐบาลประกาศให้การนุ่งดำเป็นการไว้อาลัยตามระเบียบของราชการ จึงเหลือผู้สมัครใจปฏิบัติตามธรรมเนียมเดิมด้วยตนเองมีจำนวนไม่มากดังก่อน ความเปลี่ยนแปลงนี้ไม่ได้เกิดขึ้นกับธรรมเนียมเกิดใหม่และที่รับเข้ามาใหม่จากตะวันตก เพราะมีความนิยมเพิ่มขึ้นจนเสมือนเป็นข้อกำหนดที่ควรปฏิบัติในพิธีศพ โดยเฉพาะพวงหรีดที่ผู้มาร่วมงานจะใช้เป็นสัญลักษณ์แสดงความอาลัยต่อผู้วายชนม์และใช้ในการสื่อความหมายถึงการ

ให้เกียรติแก่เจ้าภาพด้วยพวงหรีดหรือพวงมาลา (Wreath) เป็นงานประดิษฐ์ที่ชาวตะวันตกทำขึ้นเพื่อใช้ในงานมงคลและงานอวมงคล เสฐียรโกเศศ (Sathiankoset, 1939) ช่วงแรกของการรับพวงหรีดเข้ามาใช้ พวงหรีดเป็นที่รู้จักในวงแคบเฉพาะในหมู่ชนชั้นสูงและผู้มีฐานะทางการเงินเท่านั้น งานศพของชนชั้นสูงจะมีพวงหรีดวางหรือแขวนในลักษณะเป็นเครื่องตกแต่งในงานศพดูหรูและมีสง่าสมฐานะเจ้าภาพและผู้วายชนม์ จำนวนพวงหรีดมากหรือน้อยบ่งบอกความสำคัญของงานด้วย เช่น ในงานพระบรมศพพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 (พ.ศ. 2453) มีพวงหรีดจำนวนมากมายหลายสิบพวงวางเรียงรายเต็มขอบกำแพง (National Archives of Thailand, 1910) ช่วงแรกพวงหรีดดูเป็น “ของนอก” เพราะชนชั้นสูงรับวัฒนธรรมพวงหรีดจากต่างประเทศ ผู้มีฐานะทางการเงินเท่านั้นจึงจะสามารถซื้อมาใช้งานได้ ในประกาศโฆษณาขายพวงหรีดของห้างรัตนมาลา พาหุรัด (ปัจจุบันยังประกอบกิจการ) ตีพิมพ์ในหนังสือชื่อ วายาโม เมื่อ พ.ศ. 2465 (รัชสมัยรัชกาลที่ 6) มีภาพพวงหรีดและคำโฆษณาดังนี้ “พวงหรีดสีต่างๆ ดอกไม้หรือใบไม้กิ่งก้านทำเหมือนของจริง ใช้ในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้ ทนแดดทนฝน มีพวงเล็กและพวงใหญ่ มีราคาพวงหนึ่ง ตั้งแต่ 6 บาท ถึง 120 บาท” (Nawigamune, 2016) ความนิยมใช้พวงหรีดแพร่หลายจากชนชั้นสูงสู่ชนชั้นต่างๆ และมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในการเป็นสัญลักษณ์ในการไว้อาลัยแก่ผู้วายชนม์

รูปแบบของพวงหรีดอาจแบ่งแยกตามวัสดุที่นำมาตกแต่งซึ่งอาจแบ่งเป็นสองรูปแบบ ได้แก่ พวงหรีดที่ตกแต่งตามแนวคิดเดิมด้วยดอกไม้ และ

พวงหรีดที่ตกแต่งตามแนวคิดใหม่โดยนำสิ่งของที่สามารถใช้ประโยชน์ได้ในระยะยาวมาแต่งพวงหรีดและหรือนำสิ่งของที่ใช้แล้วกลับมาดัดแปลงให้เป็นดอกไม้ใบไม้เพื่อลดขยะมาตกแต่งพวงหรีด มีรายละเอียดดังนี้

รูปแบบที่ 1 พวงหรีดที่ตกแต่งตามแนวคิดเดิมด้วยดอกไม้ เป็นรูปแบบเดิมของพวงหรีดที่รับจากตะวันตก แต่ในอดีตเมืองไทยยังไม่มีการผลิตพันธุ์ดอกไม้จนเกิดพันธุ์ไม้ใหม่ ๆ เช่น ทุกวันนี้ชนิดของดอกไม้สดที่จะนำมาตกแต่งพวงหรีดได้จึงมีน้อยชนิด ตัวอย่างเช่น กุหลาบมีเพียง 3 สายพันธุ์ ได้แก่ กุหลาบจีน กุหลาบมอญ และกุหลาบศิลาบัตร์ กล้วยไม้ที่ขึ้นชื่อมักเป็นกล้วยไม้ป่า (Dapkaew, 2015) หากด้วยนิสัยช่างประดิษฐ์ของคนไทย จึงได้เพิ่มเติมการตกแต่งด้วยดอกไม้ประดิษฐ์ชนิดสดและดอกไม้ประดิษฐ์ชนิดแห้งตามภูมิปัญญาไทย หลังจากที่มีผู้ปลูกหรือมีผู้นำเข้าดอกไม้มากขึ้น มีสถานที่จำหน่ายมากขึ้น และมีราคาเยอะเยอลงพวงหรีดดอกไม้สดจึงได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจนแทนที่พวงหรีดรูปแบบอื่น ๆ รูปแบบที่ 2 พวงหรีดที่ตกแต่งตามแนวคิดใหม่เป็นพวงหรีดที่ตกแต่งด้วยวัสดุอื่นที่ไม่ใช่ดอกไม้เพื่อสร้างทางเลือกใหม่แก่สังคม โดยเห็นว่าพวงหรีดรูปแบบที่ 1 มีประโยชน์ในช่วงเวลาสั้นจากนั้นจะหมดคุณค่าและถูกทิ้งให้เป็นขยะ ควรใช้วัสดุอื่นในการตกแต่งแทนและวัสดุนั้นสามารถสร้างประโยชน์แก่ผู้คนและสังคม แนวคิดของพวงหรีดรูปแบบที่ 2 แยกได้สองประเภทดังนี้

ประเภทแรก พวงหรีดที่นำวัสดุซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในระยะยาวมาตกแต่ง ที่มาของแนวคิดนี้ นายสมบัติ พลายน้อย ศิลปินแห่งชาติ

ปี พ.ศ. 2553 (Phlainoi, 2016) กล่าวว่า เป็นความคิดริเริ่มของคณะกรรมการปรับปรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2526) มีความเห็นว่าการใช้พวงหรีดดอกไม้เป็นการสิ้นเปลือง ควรเปลี่ยนเป็นพวงหรีดผ้าขนหนูหรือผ้าห่มจะใช้ประโยชน์ได้ต่อไปหลังสิ้นสุกพิธีแล้ว

ประเภทที่สอง พวงหรีดที่นำวัสดุใช้แล้วมาตกแต่งพวงหรีดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่ผลิตภัณฑ์เชิงสร้างสรรค์ของชุมชน และเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเป็นพวงหรีดที่เกิดจากแนวคิดของผู้วิจัยในการนำเศษวัสดุที่ผ่านการใช้งานแล้วมาดัดแปลง (reuse & recycle) ให้เป็นดอกไม้ใบไม้แล้วนำมาตกแต่งพวงหรีด เศษวัสดุเหล่านั้นเช่น กระดาษหนังสือพิมพ์ ถุงขนม ซองกาแฟ ขวดพลาสติก ฯลฯ ซึ่งมีมากในแต่ละชุมชน การตกแต่งพวงหรีดด้วยวัสดุเหลือใช้จะช่วยลดขยะและของเสีย โดยชุมชนจะได้รับประโยชน์จากการทำางานร่วมการศึกษาครั้งนี้ และยังเป็นหนทางหนึ่งในการสร้างรายได้แก่ชุมชนด้วย

2. ผลการพัฒนาต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

ด้วยเหตุผลที่การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยจึงหารือร่วมกับชุมชนกลุ่มตัวอย่างเรื่องการนำเศษวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้ใหม่ตามแนวคิด upcycling คือ วิธีการนำมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยมีความเห็นร่วมกันว่าควรเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำเศษวัสดุเหลือใช้หลายประเภทมาออกแบบร่วมกันได้ และขั้นตอนการนำเศษวัสดุมาใช้ต้องไม่ยากเกินไปส่วนใหญ่เห็นสมควรนำมาประดิษฐ์เป็นพวงหรีด เพราะที่ตั้งชุมชนอยู่ใกล้

บริเวณวัดจึงมีโอกาสนำมาจำหน่ายและมีโอกาสใช้ในชุมชนเองด้วย ทั้งนี้ส่วนประกอบหลักของพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมผลิตจากวัสดุเหลือใช้ที่มีในชุมชน ได้แก่ โครงพวงหรีดทำจากเศษกระดาษ จากแกนกระดาษชำระ ไม้ไผ่ ดอกไม้และใบไม้ที่ตกแต่งบนพวงหรีด ทำจาก เศษกระดาษ ของขนม ของกาแฟ ถูกล้างทำความสะอาด ขวดน้ำพลาสติก ส่วนป้ายกระดาษชื่อผู้ส่งพวงหรีด ทำจากกระดาษที่ผ่านการใช้งานหรือยังไม่ผ่านการใช้งานก็ได้ แต่การพูดคุยเพื่อหาแนวคิดในการออกแบบทางชุมชนไม่สามารถจินตนาการภาพพวงหรีดที่เสร็จสมบูรณ์และมีความสวยงามได้ ผู้วิจัยจึงปรับขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยโดยเริ่มออกแบบและทำต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมร่วมกับนักศึกษาให้เสร็จสมบูรณ์จำนวน 7 แบบ และนำต้นแบบไปให้สมาชิกชุมชนได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องรูปแบบพวงหรีด ความเหมาะสมของวัสดุที่นำมาใช้สีและชนิดของดอกไม้วิธีการตกแต่ง ความยากง่ายของวิธีการประดิษฐ์ ความเหมาะสมของราคา ชื่อทางการตลาดของพวงหรีด

จากนั้นผู้วิจัยนำพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมเข้ารับการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญสามด้าน ได้แก่ ด้านการออกแบบ ด้านงานประดิษฐ์และด้านสิ่งแวดล้อม ผู้เชี่ยวชาญทั้งสามด้านเห็นว่ามีความ

เหมาะสมเพราะวัสดุสามารถหาได้ทั่วไปตามครัวเรือนโดยเฉพาะการนำของกาแฟ ของขนมมาใช้ในการประดิษฐ์มีความน่าสนใจเป็นการนำกระบวนการแปลงวัสดุเหลือใช้ให้เป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีคุณภาพและมูลค่าเพิ่มขึ้น เป็นพวงหรีดทางเลือกใหม่ที่ยังไม่เคยเห็นมาก่อน มีความสวยงามแต่ต้องปรับเรื่องของสีให้สีอ่อนลงคลุมระดับของชุดสีที่ใช้ให้ดูเป็นธรรมชาติ ขั้นตอนการประดิษฐ์ควรง่ายไม่ซับซ้อนเหมาะสำหรับชุมชนที่จะต้องเป็นผู้ผลิตต่อไป ปรับขนาดของพวงหรีดให้ใหญ่ขึ้น และต้องมีความคงทนต่อการขนส่ง จากนั้นผู้วิจัยร่วมกับผู้เชี่ยวชาญได้คัดเลือกต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมที่มีความสมบูรณ์ด้านความสวยงามและความยากง่ายของวิธีการประดิษฐ์ ได้ต้นแบบพวงหรีดจำนวน 4 แบบ แบบที่ 1 - 2 ผลิตจากวัสดุหลัก คือ ขวดพลาสติก แบบที่ 3 - 4 ผลิตจากวัสดุหลัก คือ กระดาษเหลือใช้ และของกาแฟ ดังภาพที่ 2 และ 3 เมื่อผ่านการประเมินคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ถ่ายทอดแก่เครือข่ายชุมชนด้วยการจัดอบรมให้ความรู้ และได้ดำเนินการยื่นจดอนุสิทธิบัตรการประดิษฐ์ด้านการออกแบบพวงหรีดเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน จำนวน 4 แบบ

แบบที่ 1

แบบที่ 2

ภาพที่ 2 ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมแบบที่ 1 - 2 ผลิตจากวัสดุหลัก คือ ขวดพลาสติก

แบบที่ 3

แบบที่ 4

ภาพที่ 3 ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม แบบที่ 3 - 4 ผลิตจากวัสดุหลัก คือ กระดาษเหลือใช้ และ ซองกาแฟ

3. ผลการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์พวงหรีดจากเศษวัสดุเหลือใช้แก่ชุมชนผู้วิจัยและนักศึกษาได้ถ่ายทอดองค์ความรู้แก่กลุ่มตัวอย่าง 4 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนในกรุงเทพ-

มหานคร ได้แก่ ชุมชนโปรชนีย์รามอินทรา 65 ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมืองชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ และชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ชุมชนบ้านฟ้ารังสิต เนื่องจากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยและชุมชนจึงเรียนรู้ร่วมกันตลอดการดำเนินงาน เริ่มด้วยการให้ชุมชนแสดงความคิดเห็นเรื่องการนำวัสดุเหลือใช้มาในชุมชนมาสร้างผลิตภัณฑ์ใหม่โดยร่วมกันอภิปรายถึงข้อแตกต่างระหว่างการนำไปขายกับการนำมาใช้ใหม่ซึ่งจะได้มูลค่าเพิ่มกว่าเดิมและสร้างความภาคภูมิใจแก่สมาชิกชุมชนที่ได้ช่วยกันอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในช่วงของการอบรมให้ความรู้สมาชิกชุมชนต่างช่วยกันหาสิ่งของเหลือใช้มาเป็นวัสดุในการทำพวงหรีดจึงไม่มีต้นทุน แต่เป็นงานฝีมือจึงร่วมกันออกความคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขขั้นตอนการทำให้สะดวกขึ้น บางชุมชนได้นำพวงหรีดที่ทำเองไปร่วมแสดงความไว้อาลัยในงานศพ และมีโอกาสเปรียบเทียบกับพวงหรีดชนิดอื่นเพื่อนำข้อดีข้อด้อยมาปรับปรุงและเพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างด้วย (Prapanon, 2015) ซึ่งเป็นสมาชิกชุมชนกล่าวว่า การทำดอกไม้จากวัสดุเหลือใช้ยังช่วยให้ประหยัดรายจ่าย ด้วยการนำมาจัดแจกันดอกไม้ไปเยี่ยมผู้ป่วยในชุมชน และทำให้สมาชิกชุมชนได้มีกิจกรรมทำร่วมกัน เช่น ผู้สูงอายุ แม่บ้านที่ไม่ได้

ทำงานนอกบ้าน จะได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์พูดคุยสร้างความสนิทสนมในขณะทำงานด้วยกัน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และได้ใช้สมองด้วย

การผลิตเพื่อจำหน่ายเป็นขั้นตอนที่ทุกชุมชนซึ่งเป็นเครือข่ายต้องการเพื่อเพิ่มรายได้แก่สมาชิกชุมชนและเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต การจำหน่ายต้องเริ่มด้วยการให้คนทั่วไปได้เห็นและได้รู้จักมากที่สุด จึงต้องโฆษณาในหลายช่องทาง เช่น การนำไปร่วมงานมงคลและงานอวมงคลของชุมชนอื่น ๆ หรือของบุคคลทั่วไปการโฆษณาในเวปไซต์ การติดต่อร้านจำหน่ายดอกไม้และพวงหรีด การขอความร่วมมือจากวัดในชุมชนเป็นต้น สมาชิกชุมชนต้องร่วมมือกันทำและร่วมมือกันจำหน่ายด้วยจึงจะบรรลุเป้าหมายได้ (Tangmongkol, 2015) ชุมชนได้ร่วมกันตั้งชื่อพวงหรีดว่า “พวงหรีดรักษ์โลก” จะได้จดจำง่าย เป็นการแสดงเอกลักษณ์ว่าเป็นทางเลือกใหม่สำหรับผู้รักษ์โลกและเป็นการสร้างค่านิยมใหม่ในการไม่สร้างขยะเพิ่มด้วยการหมุนเวียนขยะนำมาใช้ใหม่

ภาพที่ 4 การจัดอบรมวันที่ 16 มีนาคม พ.ศ. 2560 ณ ลานเอนกประสงค์ ชุมชนไพบรณียรามอินทรา 65

ภาพที่ 5 การจัดอบรมวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ณ ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 6 การจัดอบรมวันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 ณ ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 7 การจัดอบรมวันที่ 4 มิถุนายน พ.ศ. 2560 ณ ชุมชนบ้านฟ้า ลำลูกกาคลอง 4 จังหวัดปทุมธานี

3. ผลความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อต้นแบบ
พวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมโดยการมีส่วนร่วมของ
ชุมชน

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภค
ต่อต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมแบบที่ 1 – 2
วัสดุหลัก คือ ขวดพลาสติก พบว่า ผู้บริโภคมีความ

พึงพอใจโดยภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก หลัก คือ กระดาษเหลือใช้และซองกาแฟ พบว่า
เท่ากับ 3.99 (ตารางที่ 1) และความพึงพอใจต่อ ผู้บริโภคมีความพึงพอใจภาพรวมในทุกด้านอยู่ใน
ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม แบบที่ 3-4 วัสดุ ระดับมาก เท่ากับ 4.10 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อด้านแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม แบบที่ 1 – 2
วัสดุหลักคือ ขวดพลาสติก

การประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์	4.32	.61	มาก
ด้านการออกแบบ	3.98	.71	มาก
ด้านราคา	4.02	.70	มาก
ด้านประโยชน์ใช้สอย	3.62	.72	มาก
พึงพอใจรวม	3.99	.58	มาก

จากตารางที่ 1 ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อด้านแบบพวงหรีดผู้บริโภคมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 3.99

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม

การประเมิน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการนำวัสดุเหลือใช้มาใช้ประโยชน์	4.31	.58	มาก
ด้านการออกแบบ	4.12	.70	มาก
ด้านราคา	3.80	.76	มาก
ด้านประโยชน์ใช้สอย	4.14	.67	มาก
พึงพอใจรวม	4.10	.58	มาก

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผลิตภัณฑ์ต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อม วัสดุหลัก คือ กระดาษ เหลือใช้ และซองกาแฟ พบว่าผู้บริโภคมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในทุกด้านอยู่ในระดับมาก เท่ากับ 4.10

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ธรรมเนียมการไว้อาลัย แต่ผู้ล่วงลับนับเป็นประเพณีสำคัญของไทย ที่ปฏิบัติกันมานาน เช่น การนุ่งขาว นุ่งดำ การโกนผม นางร้องไห้ การจัดพิมพ์หนังสืออนุสรณ์งานศพ และการใช้พวงหรีด แม้ธรรมเนียมบางอย่างถูกยกเลิกไป แต่การใช้พวงหรีดกลับได้รับความนิยมเพิ่มขึ้น มีปริมาณการใช้พวงหรีดมากขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่ใช้พวงหรีดแนวคิดเดิมคือตกแต่งด้วยดอกไม้ใบไม้สดที่ก่อให้เกิดขยะหลังการใช้จำนวนมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กลีบแก้ว ปิตาสวัสดิ์ (Pitasawad, 1993) ที่กล่าวว่าส่วนประกอบเกือบทั้งหมดของพวงหรีดหลังใช้งานไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์ จะทิ้งใส่ถังขยะกลางของวัดที่จัดงาน รอให้เจ้าหน้าที่กรุงเทพมหานครรับไปจัดการต่อ และจากการสำรวจชุมชนปรากฏว่ามีเศษวัสดุเหลือใช้ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันจำนวนมาก บางส่วนอาจนำไปขาย บางส่วนถูกทิ้งเป็นขยะก่อให้เกิดมลภาวะ หากนำกลับมาใช้จะสร้างมูลค่าเพิ่มแก่วัสดุและสร้างรายได้แก่ชุมชนแต่ข้อจำกัดของการสร้างผลิตภัณฑ์จากวัสดุเหลือใช้มีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ คำยิ่งยง (Kamyinyong, 2016) ที่กล่าวว่าข้อจำกัดในการนำวัสดุเหลือใช้มาผลิตผลิตภัณฑ์คือไม่อาจดัดแปลงหรือสร้างรูปแบบได้หลากหลายตามความต้องการ ผู้วิจัยจึงริเริ่มสร้างต้นแบบพวงหรีดแนวคิดใหม่ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำวัสดุเหลือใช้ในชุมชนมาออกแบบร่วมกันได้ โดยใช้ทฤษฎีการจัดองค์ประกอบทางศิลปะ (principles of composition) ที่ให้ความสำคัญแก่การสร้างสมดุลหรือดุลยภาพ (balance) เอกภาพ (unity) การเน้น (emphasis)

และความแตกต่าง (contrast) ของสี ขนาดและประเภทของดอกไม้ที่ทำจากวัสดุเหลือใช้มาจัดวางบนพวงหรีด อย่างไรก็ตามรูปแบบพวงหรีดอาจพัฒนาหรือปรับตามวัสดุเหลือใช้ที่มีอยู่ได้ สอดคล้องกับงานเขียนของ วัชรยา คลายนาทร (Chayana, 1987) ที่ว่า ต้องพัฒนาพวงหรีดให้เข้ากับสังคมไทย และการพัฒนาควรมีไปจนกว่าสังคมจะเลิกนิยมใช้พวงหรีด

ผู้วิจัยได้สร้างต้นแบบพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมจำนวน 4 แบบ ที่นำวัสดุเหลือใช้ในชุมชนมาดัดแปลงและตกแต่ง เช่น ทำโครงพวงหรีดจากแกนกระดาษชำระ และเศษกระดาษ ตกแต่งพวงหรีดด้วยดอกไม้ใบไม้ที่ดัดแปลงจากชองกาแฟ ขวดน้ำพลาสติก ทั้ง 4 แบบผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญและได้คำแนะนำจากชุมชนแล้ว เมื่อนำองค์ความรู้ไปถ่ายทอดแก่สมาชิกชุมชนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 แห่ง คือชุมชนในกรุงเทพมหานคร ได้แก่ ชุมชนไปรษณีย์รามอินทรา 65 ชุมชนดาวทอง เขตดอนเมือง ชุมชนพัชรภา เขตหลักสี่ และชุมชนในจังหวัดปทุมธานี ได้แก่ ชุมชนบ้านฟ้ารังสิตพบว่าสมาชิกชุมชนต่างให้ความสนใจอย่างมาก ด้วยเห็นประโยชน์ในการประดิษฐ์พวงหรีดได้เอง ซึ่งจะช่วยประหยัดเงิน และสามารถผลิตเพื่อจำหน่ายที่สำคัญ คือ ชุมชนได้แนวทางใหม่ในการกำจัดขยะด้วยการนำกลับมาใช้อีก จะช่วยส่งเสริมคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น

การวิจัยครั้งนี้อาจยังเกิดผลชัดเจนในระยะยาว แต่ในระยะแรกนับว่ามีส่วนช่วยกระตุ้นจิตสำนึกชุมชนให้รับผิดชอบร่วมกันในการแก้ปัญหามลภาวะจากเศษวัสดุเหลือใช้และในแง่ของการรวมกลุ่มกันผลิตผลิตภัณฑ์ในระดับชุมชน

แต่ประเด็นปัญหาอยู่ที่การตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ยังเป็นข้อจำกัดแม้แต่ในตลาดระหว่างชุมชนด้วยกันเองซึ่งควรเป็นแหล่งรองรับสินค้าชุมชนสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตุนท์ ชมชื่น และ สมชาย ใจบาน (Chomchuen & Jaiban, 2015) ที่กล่าวว่า โครงสร้างความสัมพันธ์การผลิตของชุมชนต้องสามารถยกระดับจากการผลิตระดับครอบครัวหรือครัวเรือนเป็นระดับชุมชนและระดับระหว่างชุมชนกับชุมชน จึงควรมีการรวมตัวในลักษณะเครือข่ายเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัตติยา ชัตติยวรา (Kattiyawara, 2015) ที่กล่าวว่า ควรส่งเสริมให้เกิดการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายเพื่อเพิ่มศักยภาพด้วยการพัฒนา หากการตลาดในชุมชนเข้มแข็งแล้วจึงขยายสู่ตลาดภายนอกที่จะมีคู่แข่งจำนวนมาก โดยเฉพาะร้านจำหน่ายพวงหรีดมีลูกค้าประจำอยู่แล้วและมักตั้งใกล้วัดจึงสะดวกต่อลูกค้าหนทางหนึ่งที่ใช้แก้ปัญหานี้คือ การฝากขายในร้านจำหน่ายพวงหรีดและมีหลายร้านที่ตอบรับจึงเป็นหน้าที่ของชุมชนที่จะต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอเพื่อแข่งขันกับพวงหรีดรูปแบบอื่น และควรให้ความสนใจต่อข้อเสนอแนะของร้านจำหน่ายพวงหรีด เช่น ต้องการให้ปรับสีของดอกไม้ประดิษฐ์ให้ใกล้เคียงธรรมชาติมากขึ้น และให้พวงหรีดมีขนาดใหญ่ขึ้น

เพื่อความสวยงามและสร้างจุดเด่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุรีวรรณ จันพลา (Janpla, 2015) ที่กล่าวว่า การพัฒนาผลิตภัณฑ์และการออกแบบผลิตภัณฑ์เป็นการพยายามค้นหาสร้างสรรค์สิ่งใหม่หาวิธีแก้ไขหรือคำตอบใหม่ๆ สำหรับปัญหาต่างๆ เข้าใจการวิเคราะห์ปัญหาและมีการแก้ไขปรับปรุงผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

1. ชุมชนควรเรียนรู้ที่จะผลิตพวงหรีดด้วยความคิดสร้างสรรค์ใหม่ๆ เพื่อประดิษฐ์พวงหรีดรูปแบบใหม่อยู่เสมอจะได้สร้างความน่าสนใจแก่ลูกค้าและทำให้วัสดุเหลือใช้ถูกนำมาผลิตอย่างต่อเนื่อง
2. ชุมชนควรประสานความร่วมมือจากหน่วยงานราชการในเขตที่ตนพำนักอาศัย เพื่อขอให้สนับสนุนด้านการตลาด เช่น การประชาสัมพันธ์พวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จักและซื้อไปใช้ในงานของหน่วยงานดังเช่น คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมซึ่งผู้วิจัยสังกัดอยู่ได้สนับสนุนการจำหน่ายพวงหรีดเพื่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน
3. ชุมชนควรใช้ระบบ E-commerce ส่งเสริมการตลาดของชุมชนเป็นการสร้างช่องทางจำหน่ายพวงหรีดเพิ่มขึ้น

REFERENCES

- Chayana, V. (1987). **Sociology**. Somdet Chaopraya Teacher College. Bangkok: Wattana Panich. (in Thai)
- Chavalit, D. (2015). **Flowers in literature**. Bangkok: Religious Printing House. Royal Academy. (in Thai)
- Chomchuen, T. & Jaiban, S. (2015). Enhancing of productive potentiality of community products “Karen Weaving” with sufficiency economy and creative economy: case of Mae Yao sub-district community, Muang district, Chiang Rai province. **Journal of Community Development and Life Quality**, 2(2), 203 - 214. (in Thai)
- Janpla, J., Songsuwong, W., Kijkar, P. & Wongsaming, S. (2015). Development of Thai Song Dam woven fabric products to add value following the creative economy concept. **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 9(2): 82-98. (in Thai)
- Kattiyawara, K. (2015). A knowledge transfer of business planning for development of handicraft community enterprise, Pong Yang Khok Community, Hang Chat District, Lampang Province. **Journal of Community Development and Life Quality**, 3(3), 261 - 269. (in Thai)
- Kamyinyong, P. (2016). **Maximizing the value of material scraps and turning into eco products case study: home decoration products from wood scraps**. Master of Business Administration (Content Management and Value Creation). Bangkok University. (in Thai)
- Nawigamune, A. (1988). Advertising in Thailand. Bangkok: Sangdad Printing. (in Thai)
- Nawigamune, A. (2016). Interview. on April. 23.
- Pitasawad, K. (1993). **The adoption of the use the cloth wreaths by the people in bangkok metropolis**. Master of Arts (Environment). Mahidol University. (in Thai)
- National Archives of Thailand. (1910). Picture Number 56M 000065. Bangkok: Author.
- Phlainoi, S. (2016). **“Wreath” Ru Roi Pad**. Nontaburi, Sarakadee Printing. (in Thai)
- Prapanont, K. (2015). Interviewed on July 18, 2015.
- Tangmongkol, W. (2015). Interviewed on April 23, 2015.
- Sathiankoset. (1939). **Praphenee Nueng Nai Karn Tai**. Bangkok: National Library Personnel Encyclopedia. (in Thai)